

Stämmotal 2014-04-28

Tack för ordet!

Vattenfall är statens största bolag och ett av de största bolagen i Sverige. Vattenfall är strategiskt viktigt, och för staten som ägare är det av utomordentlig betydelse att Vattenfall är ett välskött och välfungerande företag. Vi har lyssnat till både ordförande och vd. Det står klart att Vattenfall är ett bolag med både komplex och omfattande verksamhet, som också står inför betydande utmaningar.

Låt mig först repetera den strategiska inriktning som bolaget lagt fast och som vi som ägare ställt oss bakom.

- Vattenfall ska ha ett tydligt nordiskt fokus.
- Vattenfall ska investera mer inom förnybar energi än sina jämförbara konkurrenter.
- Vattenfall ska på sikt sänka sina koldioxidutsläpp ner till 65 miljoner ton.

Det är upp till styrelsen att lägga fast planer för att nå målet.

Förutsättningarna för energisektorn i Europa och för Vattenfall har förändrats påtagligt på senare tid, inte minst på grund av skiffergasens betydelse för energimarknaden i USA och i Europa. Detta samtidigt som elmarknaden för närvarande genomgår en omfattande omställning till en mer miljövänlig energiproduktion, inte minst i Tyskland, en av Vattenfalls huvudmarknader.

Som många andra sektorer påverkas energisektorn dessutom av den europeiska skuldcrisen, som bland annat inneburit ett skifte neråt av räntenivåerna och en svagare förväntad efterfrågan på el framöver, samtidigt som efterfrågan sjunker till följd av energieffektiviseringar. Vi noterar även att prisutvecklingen för el har gått ner, att vinsterna i energisektorn trendmässigt har sjunkit och att många energibolag tvingats till stora nedskrivningar.

Jag vill här passa på att trycka på några särskilt viktiga faktorer som påverkar Vattenfalls strategi och mål.

FNs klimatpanel har slagit fast att uppvärmning sker och att det med allra högsta grad av säkerhet (95%) är orsakat av människan. Detta kommer att kräva såväl anpassning till förändrade väderförhållanden som en omställning från ökande till kraftigt minskande utsläpp. Dessa fakta har stor betydelse för hela energisektorn, inklusive Vattenfall.

Vattenfalls uppdrag ligger fast. Uppdraget beslutades av Riksdagen 2010 och lyder enligt följande: Vattenfalls uppdrag "är att generera en marknadsmässig avkastning genom att affärsmässigt bedriva energiverksamhet så att bolaget tillhör ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion". Uppdraget är noga formulerat; det innehåller den svåra avvägningen mellan affärsmässigt å ena sidan och miljömässigt hållbar produktion å den andra sidan. På kort - och kanske medellång - sikt är det otvivelaktigt en avvägning mellan två målsättningar, men på längre sikt är jag övertygad om att affärsmässigt och miljömässigt hållbar produktion är varandras förutsättningar; det kommer inte vara lönsamt att på lång sikt producera el och värme med stora koldioxidutsläpp. Här ryms en stor utmaning för Vattenfall.

Att minska koldioxidutsläppen är generellt sett viktigt för att bidra till att klimatmålen uppnås. Men som ägare ser vi också att det finns betydande finansiella risker med att äga och driva energiproduktion som ger stora utsläpp av koldioxid. Tillgångar med höga koldioxidutsläpp riskerar på sikt bli värdelösa när energi- och produktionssystem blivit koldioxidneutrala. Det är viktigt att Vattenfall både klarar av att i dag driva exempelvis kolkraftsverk i Tyskland på ett effektivt sätt, och samtidigt ha en strategi för hur bolaget ska hantera en minskad – och på lång sikt helt utsläckt – produktion av koleldad kraft. Det är en grannliga uppgift, men den bör vara en av de frågor som ligger högt på styrelsens bord.

I uppdraget ligger också att vi som ägare tydligt sagt att en framtida strategi bör innehålla fortsatta investeringar i förnybar energi. Att Vattenfall har definierat mål att växa mer i förnybar produktion än den marknad man verkar i är därför viktigt och riktigt.

Avslutningsvis, vi stödjer bolagets styrelse, ledning och personal i det tuffa uppdraget att öka bolagets effektivitet, sänka kostnaderna och minska risken. Kort sagt att ständigt förbättras. Det är en absolut förutsättning för att behålla och öka konkurrenskraften och det är glädjande att det givit resultat i form av ett förbättrat underliggande resultat för 2013 trots den utmanande marknaden. Det är detta, tillsammans med målsättningen att leverera hållbar produktion och distribution av el och värme, som är kärnan i bolagets uppdrag.

Låt mig också till sist säga något om Vattenfalls framtida ägande. Bolaget ska ha ett nordiskt fokus. Som en del i detta har bolaget nu delat upp sin verksamhet i en nordisk och en icke-nordisk del. Som vi tidigare kommunicerat så är det på längre sikt rimligt att pröva om det är lämpligt för staten att äga den icke nordiska delen. Men frågan är komplex, verksamhet är omfattande och svarar för stora ekonomiska värden. I det fall frågan blir aktuell så krävs ett brett parlamentariskt stöd. För närvarande finns inget mandat från riksdagen att sälja den kontinentala verksamheten.

Tack för ordet!